The Gift of
The Associates of
The John Carter Brown Library

LGL
350-

Q. D. B. V.

DISSERTATIONUM HISTORICO-GEOGRAPHICARUM EXOTERICARUM

De

NOVO ORBE,

PRIMA,

Quam

Conſenſu Ampliſſimæ Facultatis PHILOSOPHICAE in Illuſtri Salanâ

M. DANIEL ALBINUS Slesvicenſis,

&

HEINRICUS NIEMANNUS Holſteinius,

ad a. d. XI. Kl. Febr.

H. LCq; conſvetis

publicè diſputabunt.

ANNO PERIODI JULIANÆ.

IↃↃ CIↃ CCC LXVI.

JENÆ

Expreſſit JOHANNES NISIUS.

ANNO M DC LIII

בגבורת השם:

INtra tempus clauſi maris per vaſtum oceanum Novum veſtigamus orbem. Athenienſes eo, quo oritur Arcturus, tempore ut plurimum navigationis ſuæ deſinebant, domumq́ redibant. Boëdromion enim Romanorum ſeptembri reſpondens, quo fere Arcturus oritur, navigationum Atticarum terminus: ideò ab eo menſe Munichionem uſque, i. e. Martium, quo iterum ſe committebant pelago, in urbe deſidebant, litesq́ diſceptabant, uti conſtat ex Demoſthen. in παραγραφῇ adverſus Apaturium. Conf. Cl. Salmas. de mod. uſur. c. V. Gratianus Imp. minꝰ tutam cenſuiſſe navigationē fertur à KL. Octobr. ad KL. April. Fl. tamen Vegetius de R. M. l. IV. c. 31. tempus maris clauſi intra anguſtiores coërcuit limites: Ex die, *ait*, III. Id. Nov. usque ad VI diem Id. Mart. maria clauduntur; nam lux minima, nox prolixa, nubium denſitas, aëris obſcuritas, ventorum, imbrium, vel nivium geminata ſævitia, non ſolùm claſſes à pelago, ſed etiam commeantes à terreſtri itinere deturbat. *Hæc ferè ratio navigationis veterum Græcorum & Romanorum: quorum tamen inſtituta forſan nec Tyrii nec aliæ navigationibus magis adſuetæ gentes ita ſanctè obſervaſſe notum eſt. Edictum, quod vulgo circumfertur, Gratiani inter LL. uti vocant, civiles vix reperies; in quibus, licet aliqua fiat temporis, quo maria claudi videbantur, mentio, definitum tamen fruſtra quæſiveris. Vid. l. 6. civit. Cod. de offic. rect. Provinc. & l. 122. qui Romæ §. Callimach. de V. O. unde nec Gratiani decreto tenemur. Inſtitutum Athenienſium, conſiliumq́ C Politani Comitis excuſat ſeculum, quo vix, præter internum, navigabatur mare, in quo intra tempus clauſi maris hæc incommoda navigantes maximè urgebant, imo præter alia eadem experti in ipſo ſeptentrionali oceano, qui cum Jac. Hemskerkio & Guilielm. Barendſonio Ao XCVI. & XCVII. ſuperioris ſeculi, ne adeò ſolis æſtu & Africano*

aëre, qui ab occidenrali litore gravis infeſtusq́; , vexarentur, viam per mare hyperboreum in Sinas & orientales Indias fruſtra tentârunt. Meteran. Rer. Belg. libr. XVIII. Boréum igitur mare navigantibus infeſtum, uti pridem monuerat Scaliger Exerc. XXXI. II quem ſi audiviſſent Batavi, navigatione iſta in irritum ſuperſedere potuiſſent. Sed nec omnis Septentrionalis oceanus tam rigidum in claſſes exercet imperium : totus litoralis Norvvegiæ tractus mitis, mare frigore non conſtringitur, nec diu nives durant, ſi credimus Ortelio Theatr. Orb. p. 97. Reliquus verò oceanus intra clauſi maris ſpatium feliciter navigatur : eo enim ipſo tempore Ferdinandus Magellanus Luſitanus, infra nobis pluribus dicendus, Anno ſuperioris ſeculi XX. Caroli V. auſpiciis fretum, & mare à ſe Magellanicum dictum detexit : Johan. Lerius cum Nicolao Durantio Melitenſi equite aliàs Villagagno dicto auſpicio fortiſſimi iſtius Admiralii Colinii Galliâ Anno cIↄ Iↄ LVI. ad XIII a. KL. Dec. ſolvit, in Braſiliam XIII. KL. Mart. delatus. Taceo Nobiliſſ. Franciſci Drakii Angli Anno cIↄ Iↄ LXXIX. & cIↄ Iↄ LXXXV. Olivier de Nort Anno cIↄ Iↄ xcvii. & cIↄ Iↄci. Jacobi de Mahu Anno cIↄ Iↄ XCIX. Jac. le maire Anno hujus ſeculi XVI. notiſſimi à ſui nominis freto, aliorumq́; immortalitate digniſſimorum heroum expeditiones maritimas, adeò, ut affirmare auſim pleraſque omnes navigationes in mari di India, del Zur, di Æthiopia, imò quaſdam in ipſo mari del Nort intra clauſi maris ſpatium, uti ex hiſtoriis conſtat, feliciter expediri, quas referre hujus ſcripturæ non capit modus, faceq́; & viatico opus foret ad tam diffuſæ narrationis iter : hæc tamen pauca infra de oceani navigatione exponendis lucem fæneratura adferre in rem duximus. Recentiorum igitur exemplo periculorum ſecuri

Juvat immenſi fines luſtrare profundi,
Perq́; procelloſas errare licentius undas,

confectoq́; Iↄccc circiter milliarium itinere per continentem ſ. uti hodie vocant, firmam terram potiſſimum meditationes circumferre. Impeditum *ſanè* aggredimur opus, facundiæ minimè capax; plurima hîc ex gentium locorumque nominibus, *ſi uſpiam alibi, ſat barbaris* conſtant, & perplexo ſatis ordine: quæ perſequi longa & difficilis magis, quàm benigna materia, *quemadmodum Pompon. Mela in præfat. Libr. de Situ orbis de Geographiâ veterum lo-*

qui-

quitur. Difficultatem agnoſcunt ſummi Viri, Arias Montanus, Vatablus, Pererius, Poſtellus, Poſſevinus, Gomara, Joh. Acoſta, Fullerus, & noviſſimè Grotius, Latius, Hornius, aliiq; ſummæ eruditionis viri, inprimis quod originem Americanarum attinet gentium: adeò ut etiam Anno hujus ſeculi IV. Petr. Cottonus Jeſuita Pariſiis hanc in rem ſubſidium ab ipſo Diabolo petierit, ut infra adverſus Forerium Societ. Jeſ. oſtendemus. Verùm hæc difficultas tanti non fuit, ut tentatas curas, & cum eruditis de re difficili conferendi exercitium poneret. Quamvis enim plerumque altis & excelſis adjaceant abrupta: tutius per plana ſed humilius & depreſſius iter, frequentiorque currentibus quàm reptantibus ſit lapſus: his tamen non labentibus nulla laus, illis nonnulla etiamſi labantur, *judicio Plin. l. IX. Ep. XXV. Facilè devorabimus obvium in hac materiâ tædium, ſi non minùs æquos quàm doctos habuerimus cenſores: qui, ſicuti in his labi pronum eſt, comiter viam monſtrent errantibus, viridi, quam vel provectior merebatur, ætati veniam concedant, meminerintq; hæc ipſa in parergis nos poſuiſſe. Verùm ad rem, cujus reſtibilis ſatis fœcunditas: ſi prius Deum O. M. ſupplice convenerimus voto, ut meditationibus noſtris ſuâ intervenire dignetur gratia.*

§. I.

NOvi orbis nomine intelligimus eam partem orbis terrarum ſive regionem, quæ ab ſeptentrionali ad Magellanici maris fauces longis ac plurimum etiam latis ſpatiis porrigitur: quemadmodum eo vocabulo, ubi ante ſeſquiſeculum innotuit, uſi videntur, qui hoc ipſi nominis indidére, nondum cognitâ terrâ Auſtrali adhuc hodie, ſi litora excipias, incognitâ: quæ enim interius verſus polum arctico oppoſitum & quantum pateant nemini, quod ſciam, exploratum. Alii verò latius eo vocabulo utuntur, & non tantùm ad eam partem, cui nos hoc nomen Caſtilianorum exemplo tribuimus, verùm etiam ad terram Magellanicam extendunt, imò ad partes quasdam, quæ circa polum boréum adhuc dum hodie non ſatis luſtratæ. Nec abſurdus fuerit, qui quicquid terrarum veteribus incognitum, novi orbis nomine appellaverit: quamvis de iſtis ter-

ræ, quæ nuper cognitæ exiſtimantur, partibus, exceptâ Americâ, præſenti diſquiſitione parum ſimus ſoliciti.

§. 2. *Orbis* dicitur, quia ἀξιόλογος μεγέθει immenſoque continetur ambitu, adeò ut par aut certè ſuppar ſit Africæ & Europæ: ſi verò Magellanicam adjeceris eaque ad polum usq; antarcticum continens fuerit, tres illas Veteribus cognitas orbis partes facilè amplitudine, ſi non ſuperat, certè æquat. Quamvis autem ἀκυρολογία in vocabulo orbis reperiatur, quia tamen uſus obtinuit, ab eo, non erat, ut recederemus. Orbis, uti conſtat, nonnunquam idem, quod circulus, ſ. figura peripheriâ undique terminata: interdum verò orbis, ſolidum dicitur rotundum, ſ. figura ſolida, cujus ſuperficies in ſe recurrens ab uno puncto intra poſito undique æquidiſtat; qualem deſcribit circa axem ſuum motu in ſe recurrenti circulus: Unde patet, neutro modo partem orbis dici poſſe orbem propriè & accuratè ſi loqui velis: ſæpius tamen ita ſumi nemo eſt, qui neſciat. Eadem ratio eſt primi meridiani, qui in circulis ponitur, cum tamen pars circuli ſit, & in utroque polorum deſinat, ſive per Inſulas Fortunatas juxta veteres, ſive per Azores juxta recentiores pleroſque, ſive per Ins. C. Verde, ſ. per Toletum Hiſpaniæ urbem juxta Hiſpanos nonnullos, ſ. per Huenam freti Danici vulgo Oreſund juxta Tychonem ducatur: perinde enim eſt, per quæ ducatur loca: fallitur enim, qui cum Abrahamo Goos primum meridianum naturalem in inſulis Corvo vel Flores eſſe exiſtimat. Ex his igitur conſtare arbitror; quamvis primus meridianus in circulis, & in orbibus ponatur novus orbis, cum tamen & meridianus pars circuli, & novus orbis pars ſaltem orbis ſit, impropriè loqui autores, cum hæc nomina meridiano & parti orbis tribuunt: neque enim pars circuli circulus, nec orbis pars, orbis eſt.

§. 3. *Novus* autem dicitur, quia vel veteribus planè incognitus, vel ſi cognitus, ita tamen oblivione ſepultus putatur, ut vix de eo ante, quàm à Columbo detegeretur per aliquot ſecula quispiam cogitaret, uti non obſcurè colligitur ex priſcis Platonis interpretibus, qui Atlanticam Platonicam allegoricè, & Marſil. Ficino, qui anagogicè expoſuêre. Veteres itidem *novi orbis* nomen Britanniæ tribuerunt, uti conſtat ex Turneb. Adverſar. l.

XXIII.

XXIII. c.11. *Orbem* dicebant, quia inſularum, quas Romana notitia complectitur, maxima, teſte Tacit. Agric. cap. X. n. 2. & ſuffragante Diodor. Sicul. libr. IV. Bibliothec. p. m. 300. νῆσοι πολλαὶ κατὰ τὸν ὠκεανὸν ὑπάρχουσιν, ὧν ἐστὶ μεγίστη Βρεττανικὴ καλουμένη: *Novum* vocabant, quia ſerius in notitiam Romanorum pervenit, ſub Jul. Cæſare, qui eam primus omnium Romanorum cum exercitu ingreſſus, inſulamq; potius oſtendit tantùm, quàm poſteris tradidit, ut loquitur Selden. Mar. Clauſ. l. II. c. 3. Falluntur autem, qui eam inſulam eſſe, demum ſub Tito innotuiſſe Agricolamque id primum Romanis adfirmaſſe exiſtimant, Cluv. Epit. Hiſt. p. 291. b. idque ex male intellecto Taciti loco *in vitâ agricolæ* l. c. Verba Taciti ſunt: *Hanc oram noviſſimi maris tunc primum Romana claſſis circumvecta, inſulam eſſe Britanniam affirmavit* &c. ex quibus nihil aliud colligitur, quàm ſub Domitiano primùm circumnavigatam fuiſſe inſulam, & tunc primum illud noviſſimum mare ab illis cognitum: nihil verò de eo, utrum primum tum Romanis cognita fuerit inſula ſub ratione inſulæ; Diodorus Siculus certè, cujus verba modo adducta, & Strabo l. IV. Geogr. inſulam expreſsè vocant; quorum ætas in tempora J. Cæſaris & Principatum Auguſti incidit. Illuſtris quoque apud Joſephum locus libr. II. de Bell. Jud. c. XVI. exſtat in oratione Regis Agrippæ Judæos ad obediendum Romanos adhortantis: *Conſiderate Britannorum muros, qui Hieroſolymæ confiditis muris: illos ſiquidem circumdatos oceano, & pæne non minorem, quàm noſter orbis eſt, habitantes, Romani navigantes redegerunt in ditionem ſuam: quatuorq; legiones tantæ magnitudinis inſulam tuentur.*

§. 4. Novus autem hic, in quo noſtra occupatur cura, orbis aliis India occidentalis: aliis America: aliis Atlantica: aliis Columbina appellari conſuevit. *India occidentalis*, Weſt-Indien Belgis communiter dicitur. *India* quidem, quia vel eodem fere, quo India orientalis ſuperato per Guaſconem Gama Luſitanum promontorio Tormentoſo, quod à Johanne Portugalliæ Rege quaſi ad optatas orientis opes, & Aſiatica emporia Luſitanis digitum pænê intendere videretur Maffei. H. I. l. 1. p. m. 18 *C de Bonæ Eſperãcæ ſ. caput Bonæ Spei* dictũ, detectus fuerit novus hic orbis: vel quod utriusque incolis ſimilis ac pænè eadem vivendi ratio, ut infra

oſtendetur: vel, quia ab orbe noſtro & cognitione remotior, qualis eſt India: exemplo veterum Poëtarum, qui, ubi de regionibus â nobis paulò longius orientem vel meridiem diſſitis verba faciunt, ad Indos ſuos, Gangen & Hydaſpen decurrunt ; verſus ſeptentriones verò poſitas parumque ſibi cognitas, Thulas vocare ſolent : eâdem ratione etiam noſtræ ætatis homines omnes regiones inſulasque parum cognitas vel longè diſſitas, Indicas, non ſine errore, vocare ſolent , uti monet Ortel. in Parergio de Inſ. Britannicis; quamvis error vix eſſe videatur, ſi quemvis locum remotiorem & parum exploratum Indiam vel Thulen, vel etiam alterius regionis longè diſſitæ nomine dixeris, per ſynecdochen eam , quâ vox individui pro nomine ſpeciei uſurpari non eſt inſolens. Alii tamen ita dictum arbitrantur novum hunc orbem, à Columbo, quod, cum ad Inſulas Principes, quæ Hiſpanis dicuntur de Barlavente, appuliſſet, in Indiam orientalem & Japanem, quæ M. Paulo Veneto Zipangri (non verò ut alii pervertunt Iipango) dicta Catajæ & Sinarum regno oppoſita eſt, l. III. itinerar, c.2.p.m.115. edit. Reineccianæ, ſe delatum nō ſine errore crediderit. *Occidentalis* autem quia nobis Europam incolentibus verſus occiduum ſolem opponitur.

§. 5. Nec minus frequens nomen *America* eſt. Ita autem denominatur ab Americo Veſputio, Florentino ; hinc eleganter Joh. Witten.

Primus in ignotum penetravit Americus orbem
Inventamque ſuo terram de nomine dixit.

Non autem, uti conſtat, primus Veſputius, ſed Columbus eam detexit : Americus enim demum anno XCVII. ſec. XV. partem novi orbis æquidiali propriorem, Pariam Provinciam invenit.

§. 6. Inter Autores verò non ſatis convenit *cujus auſpiciis Veſputius novum orbem adierit hoc ipſo , quem diximus anno* CIↃ IↃC XVII. id autem ſcire intereſt. Hiſpaniæ Regum auſpiciis cō navigâſſe certum eſt. Seculo verò XV. præcipitante Hiſpania olim in XV. diviſa, regna, ad duas redierat familias, quarum quidem opes maritimæ formidabantur , Arragoniam & Luſitanam. An verò Caſtiliæ, an verò Porticaliæ regis auſpiciis Indias occidentales luſtraverit Americus dicto anno, in diverſa autores

abe-

abeunt. Thuanū in principio, Hiſtorię ſuæ pro Caſtilianis adducimus: *Ferdinādi & Iſabellæ auſpiciis ſexennio*, vel potiꝰ quinquennio *poſt Columbum Americus Veſputius Florentinus terram illam trans-æquinoctialem lineam, quam à ſuo nomine Americam dixit, exploravit.* Eadem ferê habet Ludovicus Gotfrid in Hiſtoriâ Antipodum ante annos hos XXI. Francofurti edita, & à Matthæo Meriam typis æneis ornatâ part. 2. p. m. 216. ubi de navigatione Americi agit: cum eodem facit Autor Hiſt. Americæ, quam ante annos edidit gener Meriani Theodorus de Bry, part. 2. pag. 2. Conſentiunt Cluver. Epit. Hiſt. p. m. 685. a. & Bucholzer. in Indice Chronolog. ad ann. cIↃ cccc xcvii. ubi inter alia: America inventa, ſortita nomen ab Americo, ejus primo exploratore, ex mandato Regis Caſtiliæ. Auſpiciis igitur Caſtellæ Regis Americum in novum navigâſſe orbem conſentiunt laudati autores: in quibus tamen deſideres Bucholzeri fidem: ſiquidem Columbus prior Americā adiit, Hiſpaniaq; III. Aug. anno cIↃ cccc xcii. ſolvit, Veſputius verò demum cIↃ cccc xcvii. 20. Maji. claſſem in novum expedit orbem.

§. 7. Pro Luſitanis faciunt, quæ habet Petrus Montanus (ita enim vocatur in Atlante minore Gallicè anno cIↃ IↃc vii. à Judoc. Hondio edito) in deſcriptione Americæ ad Tabb. Mercatoris: ibi enim contendit, *Americum* huc *auſpicio Regis Portugalliæ, anno cIↃ cccc xcvii. iviſſe, factiq; præmium retuliſſe, quod totus tractus de nomine ipſius appellationem habeat.* Eadem ſententia eſt Joann. Antonii Magini, Mathematum quondam Bononiæ Profeſſoris Geogr. volum. II. p. m. 279. Cluverii, Introd. Geogr. libr. VI. cap. XI.

§. 8. Münſterus utrumque concedit; Anno cIↃ cccc xcvii. à Ferdinando Catholico: anno verò cIↃ IↃ i. ab Emanuele Luſitano huc miſſum Veſputium; libr. V. Coſmogr. p. 1423. cui, etiamſi eum Hiſtorici & Geographi officium ſæpius perfunctoriè obiiſſe, ſubleſtæque poſtulatum fidei non ignoremus, nos accedimus: Negamus enim anno cIↃ cccc xcvii. Veſputium auſpiciis Portugalliæ Regis Novum luſtrâſſe orbem. Conſtat ex Maffejo libr. 1. & aliis jam tum anno XCIII. Seculi XV de adeunda occidentali India controverſiam inter Ferdinandum Catho-

tholicum & Johannem Luſitanum ſopitam fuiſſe, diſceptatore totius controverſiæ Alexandro Papa VI. qui cognitâ Regum cauſa ultra Heſperidum Inſulas ad cccxl. ferè leucam ducto à ſeptentrionibus ad auſtralem polum circulo, totum terrarum orbem ex æquo bifariam ſecuit: Quæ pars vergebat in orientem, hanc Johannes factâ ei ob juris antiquitatem optione deſumſit, occiduâ Ferdinando relictâ: poſtea anno cIↄ ccccxciv. terminus occidentalis ad ccclxx. leucas prorogatus verſus occiduum ſolem: nec quicquam deinceps de termino moto, quod quidem Indiam occidentalem attinet, controverſum fuit. Conf. Laërtium Cherubinum Bullar. Tom.1. p.393. Ovied. l.2. Hiſt. Indic. Gomara Hiſt. general. c.xcix. ſeqq.

§. 9. Sed, inquies, poſtea tamen, uti certo conſtat, neque nos negamus anno cIↄ Iↄ I. Americum acceſſiſſe Braſiliam auſpiciis Luſitani, ſalvo tamen jure, quod in eam Caſtiliæ Regi videbatur ex Bullâ Alexandrinâ competere. Ad hoc reponimus, nunquam Luſitanos Braſiliâ prohibitos, cum intra terminum Portugallis in Bullâ definitum contineatur: ſi enim primus meridianus per Inſulam del Cuervo ſ. corvorum ducatur, litora Braſiliæ maximam partem in hemisphærio orientali comprehenduntur: litora autem Braſiliæ tum adiit Veſputius Luſitanorum auſpiciis, quo titulo eadem adhuc hodie ſibi vendicant Portugalli: interiora enim ſ. mediterranea Braſiliæ Barbaris hodieque poſſidentur, nec à noſtris perluſtrata, uti ex hiſtoriis conſtat. Ortelius in Theatr. orbis Tab. I. & V. orientaliores Azores, quam par erat, locavit; cui aliâs non infrequens turbare locorum ſitus; fidem faciet vel unica Aſiæ tabula in Theatro: & in parergo Magna Græcia, in quâ perpetuos exhibere eum errores dudum advertit præſtantiſſimus noſtri ævi & omnium longè nobiliſſimus Geographus Philippus Cluverius Præfat. in Germ. Antiq. Videantur interim pro ſententiâ noſtrâ curatisſimæ & exactisſimæ Gerardi Mercatoris tabulæ.

§. 10. Tractus verò Americæ, quem anno cIↄ Iↄ xcvii. luſtravit auſpicio Ferdinandi Veſputius, totus extra hemisphærium occidentale, prout in Bullâ Papæ & conventione Regum definitum fuerat, ſitus eſt: unde ab eo arcebantur religione pactorum

con-

conventorum Luſitani : ſed de his inferius pluribus, ubi de jure Regum Hiſpaniæ in Indias occidentales agendum.

§. 11. Verùm tantum de nomine Americæ: Crebrò quoque *Atlantis* ſive *Atlantica* dicitur, ab Atlantide iſtâ immenſa inſula, de quâ Critias apud Platonem in Timæo νῆσος, ait, ἅμα λιβύης ἦν καὶ Ἀσίας μείζων. *Inſulam*, ait, *Lybiâ & Aſiâ majorem atque ampliorem : è qua ad alias inſulas facilis eſſet trajectus, ex inſulis verò illis ad eam quoque continentem , quæ è regione ſita eſt, & in illo quidem mari quod proprio & peculiari nomine Pontus nuncupatur &c.* Quæ narratio utrùm conficta , uti viſum Acoſtæ l. 1. Hiſtor. N. O. c. XII. an vera, uti creditum Hornio l. c. neque confirmare argumentis, neque refellere jam in animo eſt, uti Taciti noſtra faciamus: dabitur tamen ea de re diſquirendi occaſio, ubi tangenda quæſtio , utrum novus hic orbis veteribus cognitus fuerit.

§. 12. Alii , pauci tamen , in quibus præcipuus Fullerus Miſcellaneor. Theolog. libr. II. cap. IV. *Columbinam* appellant, à primo ejus inventore, de quo mox plura.

§. 13. Hiſpanis, ut ex Acoſta l. c. & titulo Regum Hiſpaniæ colligere eſt , nonnunquam *Terra firma* maris oceani vocari conſuevit , quamvis terræ firmæ nomen parti quoque tribui indicio eſt, quod Terræ firmæ merces ab Hiſpaniæ novæ opibus diſtinguantur, apud Meteran. Hiſt. Belgic. libr. XXIX. p. 752. a. Verba tituli regis Hiſpaniæ inter alia habent ita : *Rey* &c. *de las Islas y Terra firma del mar. oceano*, i. e. quemadmodum habetur in Titulo Caroli V. apud Goldaſt Politiſcher Reichshändel part. 1. p. m. 43. *Rex* &c. *inſularum, & terræ firmæ maris oceani*: vel ut habent Germanica ap. Meteran. libr. XXVIII. in exemplo mandati Philippi III. de ann. 1608. König &c. Inſulen und veſt Land der Oceaniſchen See/ non verò , ut quidam hallucinari videntur, Rex &c. *Terræ firmæ, maris oceani*, König *Terræ firmæ*, des Meers *oceani*, in tit. Caroli V. apud Limnæum I. P. libr. V. cap. II. §. 32. der terræ firmæ, des Oceaniſchen Meers/ apud eundem libr. V. cap. XIII. §. 3. quaſi Rex Hiſpaniarum Oceani Regem ſe nuncupet: regem ſe vocat non ipſius oecani, ſed inſularum & continentis oceani ſ.

quod idem, in oceano poſitarum inſularum & continentis, uti obſervatum etiam Seldeno Mar. Clauſ. libr. I. cap. XVII.

§. 14. Sed hæc de variis, &, niſi fallimur, potiſſimis novi orbis nominibus ſufficiant. Omnia adferre nec vacat, nec libuit: neque verò tanquam atrienſes aut diſpenſatores apud herum rationes putamus.

§. 15. Cum verò Novus hic noſter orbis totius terrarum orbis pars ſit integralis, ſ. ex quantitate, uti velle videtur, Montecatinus Comment. in I. Civ. Ariſt. c. V. text. XXV. Totum verò non tantùm naturâ, verùm etiã ordine cognitionis confuſæ prius, ſive *notius* ſit nobis, quantum ad cognitionem confuſam attinet. Philoſophus autem doceat, à nobis notioribus incipiendum: ita enim I. Ethic. Nicom. II. *ἡμῖν ἀρκτέον ἀπὸ τῶν ἡμῖν γνωρίμων*; pretium facturi videmur operæ, ſi prius, quàm in rei veniamus ſubſellium, de terrâ quædam, paucis tamen, monuerimus; quemadmodum factitari meminimus iis, qui partes orbis deſcribere ſolent. Vid. Cluv. G. A. c. I. Heidmanni Palæſtina cap. I.

§. 16. *Univerſum* igitur *hoc in medio mundi poſitum & figurâ ſphæricâ undiq; terminatum*, *terrâ mariq; diſtinctum unius terræ orbis nomine* appellant Geographi, factâ à potiori denominatione, maxima enim terrę portio eſt. Quamvis enim longitudo & latitudo maris par aut ſuppar ſit magnitudini telluris non obtectæ mari, ſi ex orbe cognito faciendum judicium; vid. Alexander Picolomineus libr. de magnitudine terræ & aquæ, qui cum curâ dimenſus eſt (Erroris enim manifeſtus eſt ſcriptor libr. IV. Esdræ, qui ſeptimam terræ partem aquis nudam ſomniat: Scaliger autem Exerc. XXXVIII. contrarium errat errorem, tertiam modò terræ partem eſſe extra aquas; cætera ejus mari premi) profunditas tamen, judicio eorum, qui ætatem navigationibus trivêre, raro dimidium ultra miliare pertingit, ſi gurgites, aliquos exceperis, quibus ad miliare integrum ſe extendit, & pauca loca, ubi nullâ fundus bolide attingitur; quod ut plurimum circa Flandricas Inſulas fieri, idemque expertos eſſe Hollandos circa aliquas Pacifici maris inſulas teſtis eſt Voſſius Idolatr. lib. II. cap. LXVII. Ex quibus colligere eſt mare, quamvis cum terrâ unum conſtituat globum, minimam tamen ejusdem partem eſſe.

§. 17.

§. 17. Hunc terrarum orbem oceano undiq; circumfundi plerique veterum exiſtimabant, ut ex Strabone l.I. Geogr. Pomp. Mela de ſit. orb. lib. I. c. I. Autore libr. de Mundo c. III. & aliis à Grotio de J. B. & P. l. II. c. XI. adductis liquet; imò recentiorum nonnulli, qui Americam undique ab orbe noſtro abſciſſam ac magnam eſſe inſulam contendunt; vid. Horn. O. A. l. I. c. XI. Cluverius Introduct. Geograph. l. 1. c. XIV.

§. 18. *De diviſione orbis diverſi inter ſe ſunt Autores.* Veteres ſibi cognitum alii in plures, alii in pauciores diviſére portiones. Plerique autem in diviſione orbis terræ *in parte tertiâ Africam poſuére: pauci tantummodo Aſiam & Europam.* Saluſt. in bell. Jugurthin. Exiſtimabant enim Veterum nonnulli Europam cohæſiſſe cum Africâ; poſtea verò ſciſſis utrimque Calpe & Abila montibus freto divulſam fuiſſe: hinc Africam ſub Europæ nomine complexi fuerunt, orbemque in duas æquales fere partes diviſére. Cohæſiſſe autem quondam Europam cum Africâ credant, qui terram Arſareth, quò X. tribus Iſraëlis ex libr. IV. Esdr. c. XIII. ſeceſſiſſe finguntur, in Aſiæ, ut tutius fallant, extremis ad Promontorium Tabin collocant, vide Ortel. Theatr. orb. Tab. C. Alii veterum *Africam Aſiæ adjecére:* alii verò in IV. diſtribuére partes *Europam, Aſiã, Ægyptum & Africam.* Conf. Cluv. G. A. l. 1. c. 1.

§. 19. Inter recentiores quoque de partitione orbis dividiæ ſunt. Cluverus Introd. Geogr. l. 1. c. xiv. ſecutus eminentis ingenii Geographum Gerard. Mercatorem, totum terrarum orbem *in tres* potiſſimum *partes*, ſive *in tres magnas Inſulas, quas oceanus circumvagus* (uti dicitur Horat.) *efficit, diſpeſcit:* quarum *primam* facit eam, *quam nos incolimus:* alteram *Americam:* tertiam *Magellanicam,* quæ aliàs Auſtralis incognita dicitur, cum quo facit Bert. Brev. Orb. ubi de Periplo (i. e. inſulari circuitu interprete Ammiã. Marcellin. lib. xxii.) noſtri orbis agit. Verùm Aſiæ extima verſus ſeptem triones loca nondum penitus explorata: ad novam enim Zemlam, i. e. terram hominum ſubſtitit curioſitas, & totus ille à nova Zemla ad Japoniam uſque & Sinenſem murum ac Coréam tractus, Europæis adhuc incognitus. Quod ſi verò Novo-Zemlanæ Batavorum expeditiones in Sinas ſucceſſiſſent, tum dubio procul poſituræ Americæ & Aſiæ extimæ innotuiſſent, uti et-

iam monitum eſt Clariſſ. Hornio, Hiſtor. ac Polit. in illuſtri Geldror. Academia P. P. Neque Tabulis Geographicis nimium credendum; quarum autores terminos Aſiæ incertos definire, quàm imperfectas edere mappas maluére ; hic enim color rei incertæ paratur in Tab. univerſali forma quadratâ à Joh. Janſon. Anno CIϽ IϽC XXVI. edita: cujus figuræ tabulæ, ut obiter hoc addamus, præſertim in maximis terræ partibus diſtantias & amplitudinem locorum & regionum mirè corrumpunt & miſcent. Secutus Cluverius videtur tabb. & incerta pro certis nobis tradidiſſe: hinc gratis viro ſummo non credimus, niſi vel ratione evidenti, vel experientia edocti fuerimus, orbem veterem vel Americam in inſulis ponendum, quod de Magellanicâ concedimus.

§. 20. Montanus commentario ad Tabb. Mercatoris V. partes conſtituit, *Europam, Aſiam, Africam, Americam, & terram auſtralē.* Maginus volum. Geogr. II. p. 32. *VII.* ponit *orbis partes: III. Veteris ſatis famoſas: IV. Novi, ſc. Americam ſeptentrionalem, Meridionalē, Terram Auſtralē & partē circa polū boreum.* Alii *IV. Aſiam, Europā, Africā & Americā,* ſub quâ Magellanicam complectuntur; partes verò circa arcticum ad Americam & Aſiam referunt. P. Bertius Coſmographus Regis Galliarum Breviar. Orb. in *VI. partes* diſtribuit orbem: *Arcticam, Antarcticam, Europam, Africam, Aſiam, & Americam:* quam diviſionem & nos amplectimur, licet aliorum non damnemus. In Arbitrio enim Geographi poſitum eſſe videtur, in quot partes hunc orbem dividere velit, dummodò eæ non nimis multæ, *quantò enim majus eſt id, quod dividitur, tantò etiam grandiora fieri ſegmenta par eſt.* Strab. l. II. Geogr. vel incertis admodum definitæ fuerint terminis.

§. 21. *Noſtrum hunc novum orbem,* uti ex hactenus præfatis facilè colligitur, non dubitamus *ad Africam, ſi veteribus fuit cognitus, referre,* utpote cui, ſecundum partem, quæ veteribus cognita exiſtimatur, oppoſita & vicinior: viciniores autem inſulæ continentis, cui adjacent, partes cenſeri ſolent; veluti ad Europam Britannia, Ibernia: ad Aſiam Taprobana: ad Africam Menuthias refertur: Exſtat in hanc rem locus apud Autor. lib. de mundo, qui vulgò Ariſt. creditur, c. III. Τὰς νήσους οἱ μὲν ἐξαιρέτους ποιοῦσιν: οἱ δὲ προσνέμουσι ταῖς γείτοσιν ἀεὶ μοίραις.

§. 22.

§. 22. Juxta recentiorum verò diviſionẽ in nullâ orbis ponitur parte, ſed in illum ipſum veluti partem maximam dividitur orbis terrarum, ita, ut *conſtituat partem à reliquis orbis partibus diverſam*.

§. 23. Monet autem Strabo Geogr. l. 2. *in rebus Geographicis licet in partes faciendæ ſint diviſiones, dum ſingula perſequimur, magis tamen imitandas eſſe ſectiones totius in membra, quàm, quæ fiunt in partes*. Differunt autem pars & membrum, ut latius & anguſtius. *Pars* enim *quidvis eſt reſpectu totius: unumquodq; autem membrum uti pars totius, ita ipſum quoq; totum quoddam, & ſuos terminos proprios habet, quibus circumſcribitur*, ſi in hunc locum audiendus Guiliel. Xylander. Rationem autem hanc addit Geographus: *Ex illis enim puncta ſ. termini poſſunt ſumi, quibus unumquodq; commodè circumſcribatur, quæ res Geographo opus eſt. Ea a. conſequetur, ſi definitè aliquid poſſit fluminibus, mõtibus, mari, gente, populis, magnitudine (ubi hoc licet) ac figurâ certa circũſcribere. Ubiq; a. loco Geometricæ præciſionis, ſimplicior ac rudior ratio ſufficiet. Nam magnitudo ſatis videbitur expreſſa, ſi maximam longitudinem ac latitudinem dixeris*. Quod egregium auroque contra carum in Geographicis monitum hactenus accurati terræ deſcriptores ſanctè ſecuti fuerunt, & nobis ab eo diſcedere religio eſt.

§. 24. Primum igitur de terminis, quas natura Americæ poſuiſſe videtur, agemus. *Tota autem fere mari circumfunditur. Atlantico* quidem, quantum ad litus orientale: *Pacifico* ſ. mari di victoria, quod occidentale latus attinet; verſus auſtrum verò freto *Magellanico*; niſi cui placeat Terram del Fuego ſ. igneam ei adjicere, quam nuper anno XVI. hujus ſeculi Wilhelm. Schouten Belga inſulam eſſe primus aſſeruiſſe creditur: terminus verſus auſtrum extimus erit, nuper retectum fretum *le maire*: quanvis illud *tabulas Hiſpanicas ante hos annos XXX. editas, aliasq; Venetas his ipſis vetuſtiores ſignaſſe* teſtetur Bertius, qui hæc anno ↄIↄ Iↄc XXV. ſcripſit, quâ fide, alii viderint.

§. 24. Dividitur itaq; à reliquis partibus maximam partem oceano: Ab Africâ quidem Atlantico: ab Aſia in quantum dividitur, Pacifico: à Magellanicâ freto Magellanico vel etiam Le maire: à ſeptentrionibus Cronio, qui Atlantici pars eſt.

§. 25. Ante verò, quàm hinc ad alia tranſeamus, monendum, *Oceani Atlantici* nomen variè apud Autores accipi. Cluverius Introd. Geogr. libr. I. c. X. Atlanticum Oceanum intra *Oſtia Nigri fl. & Hiſpaniæ promontorium Artabrum, vulgo C. de Roca*, coërcet. Quamvis hunc locum de mendâ habeamus ſuſpectum. Artabrum enim promontorium, quod ita Plinio ut & Celticum, Ptolomæo & Straboni Nerium, Oroſio ſpecula Britanniæ dicitur, non videtur eſſe *C. de Roca*, quod vix in Hiſpaniâ reperies (C. quidem *de Roxent* occurrit, verùm in parte Luſitaniæ, & olim hoc promontorium dictum fuit magnum ſ. olyſſiponenſe) Exiſtimamus igitur promontorium Artabrum eſſe illud, quod hodie vulgo dicitur *C. de finis terræ*; & hoc παρόραμα non Cluverio, ſed editori Joſeph. Vorſtio vel operis typographicis imputamus: Neque enim novum eſt ſcripta poſthuma, quale eſt hoc Cluverii, minus prodire caſtigata.

§. 26. Veteribus plerumque Atlanticum ponitur pro externo mari ſ. oceano, uti conſtat ex Strabone, Geogr. lib. xv. quando ait, *Indiæ orientale & auſtrale latus in Atlanticum pelagus procurrere*, i. e. ut hodie loquimur, in oceanum Sinenſem & Indicum. Ex Zoſimo, qui *Rhenum in mare Atlanticum ſe exonerare*, ait; quod, niſi de mari Germanico intellexeris, non magis verum erit, Rheni oſtia eſſe in Oceano Atlantico, quàm oſtia Gangis eſſe in Oceano Sinenſi, uti erratum eſt in Tab. univerſ. Majori Hondii ann. X. hujus ſec. editâ, vel fontes Danubii in Pyrenæis eſſe montibus, uti olim contendit Ariſt. I. *μετεωρολογικῶν* c. XIII. quicquid etiam pro Ariſtot. conquirant malagmatis Rhenanus, Glareanus, & Helvetiorum doctiſſimus Guilielm. Stuckius Scholiis in Arriani Peripl. Ponti Euxini p. m. 165. Suidas omnia *maria innavigabilia* Atlantica vocari autor eſt: qualia, præter congelata, hodie nulla dari docent maritimæ expeditiones. Cur autem Veteres vaſtum, quem diximꝰ oceanū unius maris Atlantici nomine dixerint, hæc nobis videtur dari poſſe ratio, quod pleriq; eorū, ſi paucas narrationes easq; maximam partē fabuloſas exceperis, extra columnas Herculis ſ. ultra Europam & Africam oceanum hunc Atlanticum nullo continenti, vel vaſtiſſimâ, qualis America, inſulâ dividi, ſed totum iſtum inter Africam & Aſiam tractum, occupare exiſtimaverint.

§. 26.

§. 26. Nobis *Atlanticum* dicitur *mare*, quod Europam & Africæ occidentale littus alluit, & pars eſt veteris oceani Atlantici Novo noſtro orbe quaſi diviſi. Eodem modo ſumitur Viro ſui nominis Grotio Diſſertat.I. de O.A.

§. 27. Cum verò inter Geographos non conveniat, quæ terræ ex Arcticâ ad Americam pertineant, & ubi in ſeptentrionibus terminetur: ſit ne in immenſum terrâ, & noſtro alicubi annexa orbi; an freto vel mari abſciſſa, quæſitum hactenus, & adhuc dubitetur: hinc *verſus ſeptentrionem limites Novi orbis maximè dubii ſunt*, eruntque, donec induſtria vicerit naturam. Quamvis enim quidam Arcticam à novo ſejungant orbe; non deſunt, tamen qui partes quasdam Arcticæ cum eodem conjungant.

§. 28. Groënlandiam, quam anno IↃCCCLXXXII. primum aditam ab Erico Rufo ſcribit Jonas Arngrimus Islandus cum Americâ ſeptentrionali cohærere nonnulli exiſtimant, & utcunq; vaſti ſinus intercurrunt, fretum tamen hactenus nullum, etiamſi maximo quæſitum ſtudio, inveniri potuit, ut ex Anglorum navigationibus conſtat, qui mare Groënlandenſe nondum piſcatorias artes paſſum ſingulari balænarum capturâ, patrum memoriâ, quæſtuoſiſſimum primo reddiderunt. Selden. Mar. clauſ. l. II. c. 32. Unde in tabulis recentioribus Groenlandia inſula expuncta, cujus ſitum miſere turbatum videas ap Ortel. in Theatr. Tab. XCVII. Frislandia verò diu inſula credita, ejusdem Groënlandiæ pars eſt. Vid. Joh. de Laet Not. ad Diſſert. I. Grot. de O. A. Miramur autem virum doctiſſimum Grotium dubitâſſe, utrum Frislandia Groënlandiæ, an verò Islandiæ pars eſſet: cum Islandia dudum tota ſatis explorata, neque cuiquam vel leviter in Geographia verſato, ut eam ad Islandiam ut partem referret, in mentem venerit.

§. 29. *Utrum* autem *cum Aſiâ extimâ ſ. Tatariâ cohæreat* novus orbis maximè controverſum eſt. Aliquo modo tamen Batavorum navigationes Zemlanç oſtendunt, eas freto alicubi dividi. Duplex enim in freto Naſſovico ſ. Waygats æſtus; concurrentesq; occidentis & orientis undæ Linſchotio obſervatæ, quemadmodum in Magellanico & Danico freto navigantibus evenire ſolet, teſte Horn. l. III. O. A. c. IX. Franciſcus Gualle Hiſpanus freto Tatariam & Americam dividi inde conjecit, *quia curſus maris Pacifici, qui*

per CCC M. paſſuum duravit circiter CC M. paſſuum à Nova Hiſpania ceſſat: deinde quia in eo mari Atunæ, cæti & alia piſcium genera, quæ frequenter circa freta verſari ſolent, inveniuntur. Ex quibus omnibus ſimul ſumtis probabiliter colligi videtur, Americam alicubi freto ab Aſia dividi. Verùm, inquies, res expedita eſt; Freto Anian dividũtur Aſia & America, uti ex Tabb. conſtat, conſentientibus Grotio & Latio, qui illud Herculeo vel Magellanico non vult eſſe patentius. Verùm hoc fretum incertum, ſi non planè confictum videtur; Primò, quod illi, qui extrema Tatariæ cum cura luſtràrunt, freti hujus non meminerint, ſed oceani & inſularum in eo crebra apud eos mentio. Luſtràrunt autem eam Nubienſis, Rubruquis & Venetus, qui videantur apud Horn. l.c. Deinde in ſitu hujus freti non conveniunt autores: quidam ſub 50. latitudinis: quidam ſub 60. illud collocant. Conf. Mercator in Tab. Aſiæ: altera Janſon. anno XXXII. Amſtelodami edita. Ut taceamus Tabulas, regnum, à quo fretum dicitur, Anian modo in America, modo in Aſia, ut videre eſt in Tab. iſtâ figurâ quadrata orbem exprimente ſupr. cit. collocare. Sanè Americæ occidentaliora verſus ſeptentrionem litora vix luſtrata fuiſſe facilè credet, cui notum, Nobiliſſ. Drakium anno LXXIX. ſuperioris Seculi ob immenſum frigus Novam Albionem, quæ ſub 42. lat. B. eſt, ipſo ſextili menſe deſerere & vela dare retrorſum coactum fuiſſe. Hinc, cum omnia de hoc freto dubia, ſi non planè conficta, exiſtimamus J. Hondium in tab. majori ſupra cit. & autorem Tab. Univerſalis in Atlant. Minore hoc fretum tantâ amplitudine delineâſſe, ut rationem freti amiſiſſe videatur: Licet verò latitudo freti præciſè definiri nequeat, quamlibet tamen anguſtiam maris, ubi paulò ſtrictiori alveo fluit oceanus, fretùm dici non poſſe ex uſu loquendi ap. Geographos recepto conſtat: neq; enim facilè quis illam oceani partem, quæ inter C. Bonæ ſpei & terram Magellanicam interfluit, fretum dixerit.

§. 30. Quæ cum ita ſint, Purchaſius Anglus Tom. III. *Hiſpani,* ait, *fingunt fretum Anian, Cibolam, Quiviram ac ampliſſimas regiones verſus Aſiam extenſas, ut ita omnem ſpem Anglis & aliis inveniendi fretum adimant.* Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. Χάρις θεῷ. συγγνώμη τοῖς οὐ πάνυ καλῶς ἐξωμαλισμένοις· ἀκμὴν γὰρ ἐσμὲν ἄνθρωποι.

(o)

Ἐπίμετρα.

1. *Germani an à Gallis oriundi? Aff. Bodin. Method. Hiſt. c. IX.* Nos negamus.

2. *An ap. Jerem. c. LI. 27. per* אשכנז *intelligantur Germani, uti nonnullis viſum?* N. Nobis intelligi videtur gens minoris Aſiæ.

3. *Cum gente noſtrâ Germanorum nomen non cœpiſſe ex Tacit. de M. G. c. II. notum eſt. Tungris ob ferociam militarem hoc nominis primò inditum. quod poſtea toti hæſit genti.*

4. *Germanos à Perſis oriundos affirmavit olim CL. Piccartus PP. Altorfinus, orat. de ortu & migratiore veterum Germanorum editâ Anno cIↄ Iↄ cXIX. Nos cum Tacito l. de M. G. c. I. eorum opinionibus accedimus,* qui Germaniæ populos nullis aliarum nationum connubiis infectos, propriam & ſinceram & tantùm ſui ſimilem gentem exſtitiſſe affirmant.

5. *Germania antiquos limites habet ab oriente Viſtulam & Pannonias: ab occidente Rhenum: à meridie Alpibus Rhæticis, Vindeliciis, Juliis & Carnicis, à ſeptentrione mari Baltico clauditur, ait Thuanus princip. libr. II. Hiſt.* Loqui autem videtur de Germaniæ veteris limitibus. Verùm hos limites neque veteri neque recentiori Germaniæ convenire oſtendemus, ſi quis defenſionem ſummi viri in ſe ſuſceperit.

6. *Undique Germaniæ tantum acceſſit, ut duplò hodie ſit major, ait Magin. Geogr. volum. II.* Nos negamus.

7. *An Venedi & Wandali eadem gens?* aliis hoc commentum placet, nobis non videtur veroſimlie.

8. *An Gothi & Getæ ejusdem ſint originis? Aff. CL. Boxh. Hiſt. Univ.* Nos dubitamus.

9. *Rutheni à Bodin. Meth. Hiſt. c. IX. in Germaniæ populis numerantur;* Malè. extra Germaniam ſunt, neque Germanicæ originis.

16. No-

86-10

10. *Nominis* der Teutſchen *vix antiquior mentio exſtat, quam Sec. VI. ann. XIII. in Synod. Turon. cujus verba citat Lehm. Chron. Spir. l. II. c. XLV. Lipſ. Cent. III. ad Belg. Epiſt. XLIV. Meminit autem linguæ Teutiſcæ, quæ opponitur ruſticæ Romanæ.* Unde accuratiores nobis videntur, qui linguam nobis vernaculam Teutiſcã, quàm qui Teutonicam vocant. Teutones autem Dani ſunt.

11. *Germanos adeo fuiſſe timidos, ut ad Alexandrum M. legationem miſerint, ait Otto Friſingenſis apud Irenic. Exegeſ. Germ. l. V. c. XLI.* Duo hic notamus. 1. Liquidum non eſſe, utrum Germani unquã legationem ad Alexandrum M. miſerint. Locus enim ad quem procul dubio reſpexit Fruxinenſis Epiſcopus ap. Arrian. item alter ap. Strabon. l. VII. Celtarum meminit. 2. Poſito eos fuiſſe Germanos, qui legationem hanc ad Alexandrum miſerunt, ex reſponſione Alexandro datâ, fruſtra eos ignaviæ inſimulari conſtat. Nihil enim, inquiunt, ſe metuere, niſi, ne forte cœli caſu obruerentur.

12. *Neque Nortgavienſes Norici, neq; Thuringi ſunt Tyrigetæ.*

13. *Bajoarii & Boji utrum una & eadem gens. Aff. Aventin. Cluv. alii.* Nos N.

14. *An ſimpliciter verum ſit, objectum coloratum eò rectius videri, quo medium eſt illuminatius?* N.

15. *An exhalationes à terrâ, vapores verò ab aquâ non niſi accidentaliter differant?* N.

16. *An per* ים סוף *in Scripturis Sacris perpetuò mare rubrum aut ſinus Arabicus intelligatur?*

17. *Inter ſigna & dodecatemoria, ſive ad Eclipticam ſive ad Zodiacũ referantur, maxima eſt differentia.*

18. *An bona hæc ſit hiſtoriæ definitio: Hiſtoria eſt vera rerum geſtarum narratio?*

19. *De eſſentia hiſtoriæ eſt, ut narretur: non verò ut ſciatur.*

20. *An duplex, uti vulgo audit, Presbyter Johannes, alter Catainus in Aſiâ, & alter Abyſſinus in Africâ?*

J653
A337d